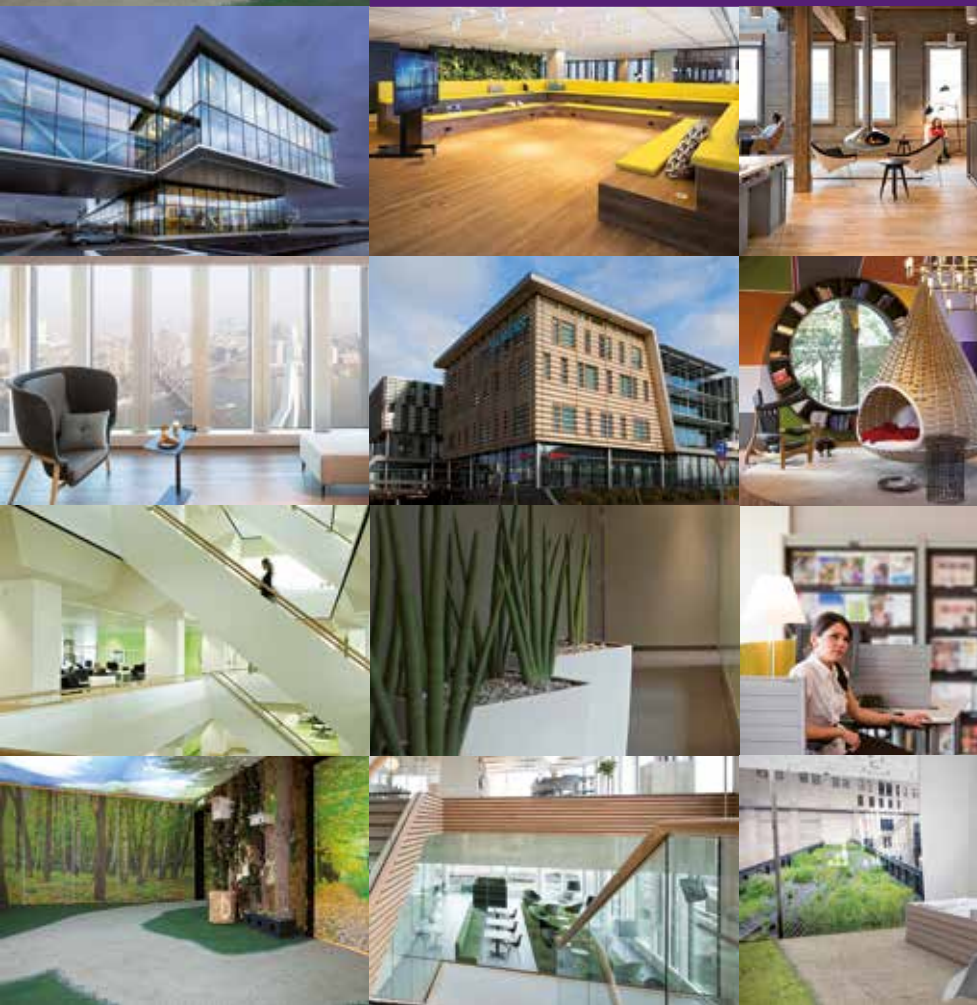

Gezondheid, Welzijn & Productiviteit in Kantoren

Colofon

Deze publicatie is een co-productie van de leden van de Kopgroep Gezondheid en Comfort en de Dutch Green Building Council. De volgende gezondheid- en binnenklimaat specialisten hebben meegewerkt:

Voorwoord:	Annemarie van Doorn (directeur DGBC)
Inleiding:	Remko Zuidema (BRIQS), DGBC
Luchtkwaliteit:	Geanne van Arkel (Head of Sustainable Development, Interface), Debra de Leest (Marketing Manager Benelux Interface)
Thermisch comfort:	Lada Hensen Centnerova (mede-eigenaar Hensen Consult), Atze Boerstra (directeur BBA Binnenmilieu)
Daglicht:	Wouter Beck (eigenaar Ascendilex, consultant duurzaamheid DGMR, director GreenTech HunterDouglas), Bas Ambachtsheer (CEO Verosol), Atto Harsta (Managing Director Aldus Bouwinnovatie)
Geluid en Akoestiek:	Joeri Decae (Business Unit Manager Ecophon), Yvette Tietema (conceptontwikkelaar Ecophon), Rick de Vos (Specialist Akoestiek Royal HaskoningDHV)
Interieur:	Anicee Bauer (Design Researcher, D/Dock)
Uitzicht:	Atto Harsta (Managing Director Aldus Bouwinnovatie), Anicee Bauer (Design Researcher, D/Dock), Debra de Leest (Marketing Manager Benelux Interface)
Look & Feel:	DGBC, Jet Prevosth (Huisvestingsadviseur Royal HaskoningDHV)
Locatie:	Jos Schild (duurzaamheidsmanager Royal HaskoningDHV), Suzanne van der Werf (Adviseur Marketingcommunicatie Buildings Royal HaskoningDHV)
Deel 2:	Remko Zuidema (BRIQS), Wim Maassen (Leading Professional Royal HaskoningDHV), Jet Prevosth (Huisvestingsadviseur Royal HaskoningDHV), DGBC

Redactie: DGBC

Concept en realisatie: Zuid44.nl

Drukwerk: Opmeer BV, CO₂-neutraal geproduceerd

Oplage: 1.000

Gezondheid, Welzijn & Productiviteit in Kantoren

In 2014 publiceerde de World Green Building Council het rapport 'Health, Wellbeing & Productivity in Offices' over de impact van gezonde gebouwen op welzijn, productiviteit en gezondheid van gebouwgebruikers. Dutch Green Building Council wil deze informatie ook beschikbaar maken voor de Nederlandse markt. En delen wat er op het gebied van gezondheid binnen gebouwen in ons land gebeurt. Samen met dé gezondheid- en binnenklimaat specialisten van Nederland, verenigd in de Kopgroep Gezondheid en Comfort van DGBC, hebben we het internationale rapport ook voor de Nederlandse markt vertaald en bewerkt.

Waarom deze Nederlandse versie 'Gezondheid, Welzijn & Productiviteit in Kantoren'? Daar zijn verschillende redenen voor. Ten eerste: nog steeds zijn we ons vaak niet echt bewust van de negatieve invloed die een gebouw kan hebben op onze gezondheid. Maar we hebben wel iedere dag hoofdpijn aan het einde van de werkdag. En een groot deel van het team is met regelmaat verkouden. Het sick building syndroom is erg actueel. Het is daarom belangrijk goed te kijken naar welke invloed een gebouw en het comfort ervan kan hebben op de medewerkers. Medewerkers zijn per slot van rekening hét grootste kapitaal van een onderneming. En we besteden 80% van onze tijd in een gebouw.

Ten tweede is veel kennis opgedaan over gezonde gebouwen en onderzoek verricht naar binnenklimaat en materialen. Maar op de vraag wat we nu exact verstaan onder een gezond gebouw worden verschillende antwoorden gegeven. Natuurlijk, het gebruik van natuurlijke materialen stimuleert het welbevinden, natuurlijke lichtinval draagt bij aan de arbeidsproductiviteit en gezonde gebouwen zijn vaak duurzame gebouwen waar we graag in willen werken. Toch zijn er veel zaken nog onbekend. De invloed van schadelijke stoffen in tapijt of meubilair zal zich vaak pas op langere termijn manifesteren. Onze taak is om ook deze velden verder te verkennen om zo de definitie van een gezond gebouw scherper te stellen.

Ten derde willen we met dit rapport de aandacht voor gezondheid binnen gebouwen vergroten. Gezondheid moet een stimulans zijn voor het realiseren van integraal duurzame en energiezuinige gebouwen. Om zo de vraagzijde te stimuleren in gezondheid te investeren. De businesscase voor gezonde gebouwen is nog niet zo eenvoudig. De investering in gezonde maatregelen betaalt zich niet direct terug. Vaak zijn de gevolgen, zowel de positieve als de negatieve, pas op langere termijn zichtbaar. Daarom zullen we best practices en kennis op dit gebied moeten blijven delen en uitbreiden. Gezondheid moet de trigger worden om meer bewuste en duurzame keuzes te maken.

Uiteindelijk gaan we als DGBC verder kijken naar het BREEAM-NL keurmerk en hoe we gezondheid en comfort een nadrukkelijker positie kunnen geven. Ook onderzoeken we de mogelijkheden voor een nieuwe richtlijn op de adoptie of samenvoeging van bestaande richtlijnen. Dit onderzoek is een opstap naar het creëren van een framework voor gezondheid binnen gebouwen.

Annemarie van Doorn
Directeur DGBC

Kosten van slechte gezondheid verschillen per sector en per land, en zijn zelden vergelijkbaar, maar de impact is duidelijk:

- Het jaarlijkse ziekteverzuim in Nederland treft 3,3 miljoen werknemers. Dat is 47% van alle werknemers, is 4% van alle te werken dagen, kost werkgevers 11,5 miljard euro per jaar: 4% van de totale loonkosten.
- Het jaarlijkse ziekteverzuim in de VS is 3% per werknemer in de private sector, en 4% in de publieke sector, kost werkgevers respectievelijk \$ 2.074 en \$ 2.502 per werknemer per jaar.
- Slechte geestelijke gezondheid alleen kost Britse werkgevers £ 30 miljard per jaar door de verloren productie, werving en afwezigheid.
- De totale kosten voor het bedrijfsleven van een slechte gezondheid en ziekteverzuim in Australië worden geschat op \$ 7 miljard per jaar, terwijl de kosten van 'presenteïsme' (niet volledig functionerende op het werk als gevolg van medische aandoeningen) worden geschat op 26 miljard Australische dollars.

Over dit rapport

Dit rapport heeft niet de pretentie om op alle vragen rond dit thema antwoord te geven, maar het illustreert wel de beste en meest recente informatie van ontwerpkenmerken van een gebouw waarvan bekend is dat deze positieve effecten op de gezondheid, het welzijn en de productiviteit van de kantoorgebruikers hebben. Ook maakt het de mogelijke financiële voordelen zichtbaar. Verder biedt het rapport eigenaars, gebruikers en adviseurs een raamwerk om te beginnen met het bijhouden van de effecten van de gebouwen op de gezondheid van medewerkers, het welzijn en de productiviteit. En uiteraard om die informatie in de financiële besluitvorming mee te nemen. Door het bewijs op een beknopte manier te presenteren, geeft het vastgoedmanagers een deel van de munitie en communicatie-instrumenten die nodig zijn om de gezondheid binnen kantoren te verbeteren.

Achtergrond

In 2013 heeft de WorldGBC gerapporteerd over 'The Business Case for Green Building'. Het onderwerp kreeg veel interesse en komt steeds hoger op de agenda in de wereldwijde vastgoedmarkt. Het rapport maakte duidelijk dat er meer onderzoek nodig is om de businesscase duidelijker te maken. Daarna publiceerde de WorldGBC het rapport 'Health, Wellbeing & Productivity in Offices'. Nederlandse gezondheids- en binnenklimaat specialisten uit de Kopgroep Gezondheid en Comfort hebben in samenwerking met DGBC het rapport ook beschikbaar gemaakt voor Nederland. Het eerste deel geeft een overzicht van de verschillende maatregelen op het gebied van gezondheid en de mogelijke effecten. Het tweede deel is bedoeld om kantooreigenaren, -beheerders en -gebruikers een aanzet te geven tot het nemen van maatregelen op het gebied van gezondheid. Doel is om te verkennen op welke wijze gewerkt kan worden aan het harmoniseren van de verschillende tools en ontwikkelingen.

Proces en scope

In dit rapport richten we ons vooral op kantoren, zowel nieuwe als bestaande. De Nederlandse versie van het rapport is tot stand gekomen met medewerking van de deelnemers van de DGBC Kopgroep Gezondheid en Comfort en diverse gezondheids- en binnenklimaat professionals in Nederland. Bij de verschillende hoofdstukken zijn zo veel mogelijk Nederlandse voorbeeldcases gebruikt.

